

Dosarul nr. 2ra-381/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Pruteanu, I. Țurcan, A. Panov)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Botnaru Sergey împotriva Aidei Botnaru cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, și s-a menținut hotărârea din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 30 octombrie 2019 Botnaru Sergey a depus cerere de chemare în judecată împotriva Aidei Botnaru cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 10 ianuarie 1996 a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Botnaru Aida. Din concubinajul și căsătoria cu pârâta s-au născut doi copii, dintre care unul este minor.

Prin ordonanța judecătorească din 19 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a încasat din contul său în beneficiul Aidei Botnaru pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, în mărime de 1/4 lunar din salariul și/sau din alte venituri, începând cu 13 ianuarie 2016, până la atingerea majoratului copilului.

A susținut reclamantul că în perioada august 2018 – iulie 2019 a transferat pârâtei Botnaru Aida suma de 68.004,11 lei cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX.

La 27 septembrie 2016 a încheiat căsătoria cu Stici Natalia. Din căsătoria lor, la XXXXX, s-au născut doi copiii gemeni: XXXXX și XXXXX.

Consideră Botnaru Sergey că nașterea celor doi copii gemeni din a doua căsătorie i-a schimbat esențial situația familială și materială din care motiv urmează să fie modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor, XXXXX, născut la XXXXX, prin micșorarea acestuia, or, achitarea la moment a pensiei de întreținere pentru copilul din prima căsătorie în mărimea stabilită prin ordonanța judecătorească din 19 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, încalcă vădit drepturile patrimoniale a copiilor minori născuți din a doua căsătorie.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Din dispozițiile art. 74 alin. (1) din Codul familiei, rezultă că, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori.

Iar, reieșind din prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Prevederi similare se conțin și în art. 18 alin. (1) și art. 27 alin. (2) din Convenția cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989.

Totodată, conform art. 110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

În contextul enunțat, Botnaru Sergey a solicitat admiterea acțiunii, modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, stabilit prin ordonanța judecătorească din 19 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, prin care s-a dispus încasarea din contul său în beneficiul Aidei Botnaru a pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, în cuantum de 1/4 lunar din salariu și/sau alte venituri, în sensul micșorării acestuia până la 1/6 lunar din salariu și/sau alte venituri ale sale, începând cu data definitivă a hotărârii judecătorești până la atingerea majoratului copilului minor XXXXX, și anularea documentului executoriu - ordonanța judecătorească nr. 2PO-6/16 din 19 ianuarie 2016 eliberat de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Botnaru Sergey a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 09 iunie 2020 Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 29 iulie 2020 a prezentat apelul motivat, solicitând casarea hotărârii din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, și s-a menținut hotărârea din 21 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile prin faptul că înscrisurile prezentate de Botnaru Sergey nu confirmă că starea sa materială s-a schimbat esențial comparativ cu perioada de emitere a ordonanței judecătorești din 19 ianuarie 2016 de încasare a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, adică prin micșorarea veniturilor sale, sau că există circumstanțe care ar indica la necesitatea adoptării unei soluții privind modificarea acesteia.

La fel, nu au fost prezentate probe privind încasarea pensiei de întreținere în privința altor copii minori, care ar influența asupra cotelor părți încasate prin ordonanța judecătorească din 19 ianuarie 2016.

Au menționat instanțele de judecată că simplul argument al reclamantului Botnaru Sergey că din a doua căsătorie s-au născut doi copiii gemeni: XXXXX și XXXXX, și ca consecința nașterii copiilor, situația familială și starea sa materială s-a schimbat esențial, nu constituie drept probă ce ar justifica lipsa de venituri lunare.

Mai mult ca atât, din actele cauzei cert se confirmă faptul că Botnaru Sergey activează în cadrul Agenției Servicii Publice, în calitate de șef de secție, iar în perioada ianuarie 2019 - august 2019, a ridicat un salariu total de 200.665,23 de lei.

Au concluzionat instanțele de judecată că Botnaru Sergey dispune de un venit stabil și este în stare să execute ordonanța judecătorească din 19 ianuarie 2016 privind achitarea pensiei de întreținere a minorului XXXXX, născut la XXXXX, în mărime de 1/4 lunar din salariu și/sau alte venituri, și nu încalcă drepturile celorlalți doi copii gemeni din a doua căsătorie.

De asemenea, au reținut instanțele de judecată că în vederea confirmării faptului că nu dispune de alte venituri, Botnaru Sergey urma să mai prezinte înscrisuri de la băncile comerciale, care activează pe piața bancară din Republica Moldova, că nu deține conturi deschise la băncile respective sau extrase din conturilor bancare privind soldul acestora, informații de la Comisia Națională a Pieței Financiare, precum că nu dispune de active financiare în instituțiile financiare din țară și informații de la Inspectoratul Fiscal de Stat cu privire la veniturile declarate.

La fel, invocând înrăutățirea situației sale materiale, Botnaru Sergey nu a prezentat niciun înscris din care să rezulte care este venitul lunar al familiei sale inclusiv al soției acestuia.

Nu a fost reținut argumentul lui Botnaru Sergey precum că temei pentru micșorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX a constituit faptul că dânsul împreună cu soția din a doua căsătorie au la întreținere doi copii minori: XXXXX și XXXXX, născuți la XXXXX, or, faptul că reclamantul mai are la întreținere încă doi copii nu constituie temei de modificare a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, care la fel are nevoie de îngrijire corespunzătoare pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială, întreținere care conform cadrului legal aplicabil speței, este pusă în sarcina ambilor părinți, în mod egal, indiferent dacă aceștia locuiesc împreună sau separat.

Subsecvent, instanțele de judecată ierarhic inferioare au notat că în speță nu au relevanță prevederile art. 76 din Codul familiei, la care a făcut trimitere Botnaru Sergey, deoarece acestea sunt aplicabile doar la etapa stabilirii cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, pe când modificarea cuantumului pensiei de întreținere, stabilită deja prin hotărâre judecătorească, poate avea loc doar în condițiile expres prevăzute la art. 110 din Codul familiei și anume, în cazul în care situația materială sau familială a unuia din părinți s-a schimbat, ținându-se cont și de alte circumstanțe.

Nu a fost reținut nici argumentul lui Botnaru Sergey precum că conform datelor statistice ale Biroului Național de Statistică minimul de existență în perioada anilor 2018-2020, pentru întreținerea copiilor minor cu vârsta cuprinsă între 1-6 ani și 7-16 ani, este permanent în creștere, deoarece acesta poate constitui obiect de examinare la stabilirea pensiei de întreținere a copilului minor, dar nu la modificarea cuantumului pensiei de întreținere deja stabilită.

Mai mult ca atât, reieșind din prevederile art. 2 din Legea nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului. Iar, conform art. 3 din aceeași Lege, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentară; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii. Mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Prin urmare, minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea acestora: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc., activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului, de care acesta nu poate fi lipsit, or, acest fapt ar contravine interesului său superior.

Au conchis instanțele de judecată ierarhic inferioare că împrejurările invocate de către Botnaru Sergey nu pot constitui temei pentru modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, deoarece nu se încadrează în prevederile art. 110 din Codul familiei.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat neîntemeiată și pretenția privind anularea documentului executoriu, ordonanța judecătorească nr. 2po-6/16 din 19 ianuarie 2016, eliberat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău privind încasarea din contul lui Botnaru Sergey în beneficiul Aidei Botnaru pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, în cuantum de 1/4 din salariu și alte venituri lunare ale reclamantului până la atingerea majoratului copilului, deoarece este o cerință subsecventă pretenției principale.

La 22 decembrie 2020 Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din

21 mai 2020 a Judecătoria Chișinău, sediu Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, în special a prevederilor art. 58, 74, 75, 110 din Codul familiei.

A indicat recurentul că instanța de apel eronat a concluzionat că nașterea celor doi copii gemeni din a doua căsătorie nu influențează starea sa familială și materială. Nu s-a ținut cont de datele Biroului Național de Statistică, fiind apreciat greșit minimul de existență, care în opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare poate fi luat în considerare numai la stabilirea cuantumului pensiei, dar nu și la modificarea acestuia.

De asemenea, a susținut recurentul că prin respingerea acțiunii, au fost defavorizate drepturile și interesele copiilor minori gemeni din a doua căsătorie: XXXXX și XXXXX, născuți la XXXXX, în raport cu copilul minor din prima căsătorie: XXXXX, născut la XXXXX.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 29 septembrie 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Botnaru Sergey și avocatului acestuia Badii Dan, atât prin intermediul oficiului poștal, cât și poșta electronică, la 13 noiembrie 2020 (f.d. 83-84), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că avocatul Badii Dan a luat cunoștință cu decizia instanței de apel la 10 noiembrie 2020, accesând Portalul Național al Instanțelor: instance.justice.md.

Astfel, recursul declarat la 22 decembrie 2020, este în termen.

La 01 februarie 2021 în adresa Aidei Botnaru a fost expediată copia recursului declarat de Botnaru Sergey, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 100).

La 09 martie 2021 Botnaru Aida a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Botnaru Sergey, cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră legală și întemeiată.

A indicat intimata că recursul declarat de Botnaru Sergey nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor

de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Botnaru Sergey, reprezentat de avocatul Badii Dan, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic